

Töö nr. 3116

Tellijaja: EV Keskkonnaministeerium
Toompuiestee 24
10149 Tallinn

Leping nr: K-11-1-2003/1658

Rahastaja: SA Keskkonnainvesteeringute Keskus

**Ohtlike jääkreostuskollete
kontroll ja uuringud
Lisa 1
Jääkreostuskollete infokaardid**

Vastutav täitja

Mati Salu

Tallinn, november 2004

Töö on koostanud AS Maves

Ohtlike jäätmete käitluslitsents 0052 (13.09.2001.a.)
Põhjaveeuuringute litsents nr 97 (03.11.2003.a.)

Juhatuse esimees

Toomas Kupits

Tööst võtsid osa

Madis Metsur
Mati Salu
Peeter Kais
Karl Kupits

Käesolevas lisas on 86 nummerdatud lehekülge teksti.

1	Jääkreostuskolle nr. 8 – TALLINNA KÜTUSETERMINAL.....	3
2	Jääkreostuskolle nr. 9 – BALTI LAEVAREMONDITEHAS	7
3	Jääkreostuskolle nr. 10 – AS ESTONIAN AIR KÜTUSEBAAS	11
4	Jääkreostuskolle nr. 12 – ER KOPLI KAUBAJAAM.....	15
5	Jääkreostuskolle nr. 14 – MIINISADAM	18
6	Jääkreostuskolle nr. 15 – KOPLI POOLSAARE SADAMAD	22
7	Jääkreostuskolle nr. 20 – EDISE AHERAINE LADESTUS	26
8	Jääkreostuskolle nr. 21 – KUKRUSE AHERAINE LADESTUS.....	30
9	Jääkreostuskolle nr. 22 – KÄVA AHERAINE LADESTUS.....	34
10	Jääkreostuskolle nr. 26 – RUTIKU AHERAINE LADESTUS.....	38
11	Jääkreostuskolle nr. 27 – SOMPA AHERAINE LADESTUS	42
12	Jääkreostuskolle nr. 28 – KOHTLA-JÄRVE POOLKOKSI LADESTUS	46
13	Jääkreostuskolle nr. 30 – BALTI ELEKTRIJAAMA TUHAVÄLJAD	51
14	Jääkreostuskolle nr. 31 – SILLAMÄE JÄÄTMEHOIDLA	55
15	Jääkreostuskolle nr. 32 – EESTI ELEKTRIJAAMA TUHAVÄLJAD	59
16	Jääkreostuskolle nr. 38 – MOONAKÜLA PÕHJAVEEREOSTUS.....	63
17	Jääkreostuskolle nr. 46 – RAKVERE NAFTATERMINAAL	66
18	Jääkreostuskolle nr. 42 – TAPA LENNUVÄLI	69
19	Jääkreostuskolle nr. 43 – TAPA VEDURIDEP OO	74
20	Jääkreostuskolle nr. 44 – TAPA VAGUNIDEP OO.....	78
21	Jääkreostuskolle nr. 59 – RAADI LENNUVÄLI JA RAKETIBAAS.....	82

10 Jääkreostuskolle nr. 26 – RUTIKU AHERAINE LADESTUS

1. Objekti lühikirjeldus

1.1. Nimetus

Rutiku aheraine ladestus, mille üks puistangutest on põlenud.

1.2. Jääkreostuskolde asukoht

Ida-Virumaa, Kohtla-Järve linn, Rutiku. Endise 4 kaevanduse kahest aheraine puistangust 1. (läänepoolne) on põlenud. Jääkreostuskolde asukoht on näidatud lisas 2 joonisel 26.

2. Omanik

Maa omanik on Eesti riik. Kohtla-Järve linna haldusterritooriumil jätkuvalt riigi omandis olev maa. Tööstushoonete ja selle all oleva maa omanik on OÜ Floccosa aadressil Tuule 25, Kohtla-Järve, telefon 3327933. Aheraineladestu all oleva maa OÜ Floccosa omandisse taotluse protsess veel käib.

3. Asend

3.1. Veekogude suhtes

Lähim pinnaveekogu – Kohtla jõgi asub Rutiku aheraineladestust põlenud puistangust 2500 m kaugusel lõuna kaartes.

3.2. Elamute suhtes

Lähimad elamud asuvad Rutiku aheraine ladestust: Metsaserva talu 330 m kaugusel põhja pool, Jaaniussi talu 500 m kaugusel loode pool ja Paritorni talu 600 m kaugusel ida pool. Aiandusühistu majakesed asuvad 300 m kaugusel puistangust lõuna pool.

3.3. Tsentraliseeritud veehaarete suhtes

Lähem tsentraliseeritud veehaarde puurkaev (riiklik katastri nr 2349) asub Rutiku aheraine ladestust 250 m kaugusel lõuna pool ja see kuulub Viru Vesi AS-le.

3.4. Üksikkaevude suhtes

Individuaalmajapidamistele kuuluvatest kaevudest lähim asub Rutiku aheraine ladestust 320 m kaugusel põhja pool (kod. Prokošina puurkaev, Metsaserva talu). Paritorni (riiklik katastri nr 15559) ja Jaaniussi talud omavad samuti individuaal puurkaeve.

4. Reostuskaitstus ja geoloogilise ehituse lühiiseloostus

4.1. Pinnakatte paksus

Puistang asub tervikul, mitte kaevanduse kohal. Loodusliku pinnakatte osa moodustavad liiv, savi, kruus ja moreen. Kohati leidub mullakatet. Pinnakatte paksus on 0-2,6 m. Aluspõhja kivimiks on Idavere lademe (O₂id) lubjakivi, mis on kohati dolomiidistunud, savikas või mergli vahekihtidega.

4.2. Veekihid, millest toimub veevarustus

Erakaevude vesi tuleb peamiselt Ordoviitsiumi Lasnamäe-Kunda (O₂ls-O₁kn) veekihist. Kaevude sügavused on kuni 55 m. Veekihi vesi on reostuse eest kaitsmata ja mõjutatud tugevalt kaevanduse veest.

Tsentraliseeritud veehaarde puurkaev (riiklik katastri nr 2349) pumpab vett Kambriumi-Vendi (€-V) veekihtidest. Kaevu töötav osa jääb sügavusintervalli 174...181 m ja 216...256 m. veekihtide vesi on reostuse eest hästi kaitstud.

5. Tööde loetelu

5.1. Kirde-Eesti tööstuspiirkonna põhjavee orgaaniliste ühendite seire 2002. aastal. AS Maves, 2002;

5.2. Suletud ja suletavate kaevanduste mõju põhjaveele. Eesti Geoloogiakeskus, 2003.

6. Reostuse iseloostus

6.1. Reoaine iseloostus

Põlenud põlevkivi rikastusjääd, fenoolid, PAH-d ja õlid.

6.2. Põhjavee kvaliteet

Ordoviitsiumi veekihtide vesi Metsaserva talu 51 m sügavusest puurkaevust (lisa 2 joonis 26, 26-1) võetud veeproovi analüüsi järgi (04.2004. a) fenooli ei sisaldanud. Visuaalselt sisaldab puurkaevu vesi hallikat hõljumit ja ei ole joodav. Samuti ei kasutata Jaaniussi talu puurkaevu vett joogiks, kuna seoses veetaseme tõusuga kaevandustes on vee kvaliteet halb. Andmed vee kvaliteedi (ohtlikud ained) hetkeseisu kohta puuduvad.

6.3. Reostuse levik

2004. aasta novembris tehtud ülevaatusel põlengule iseloomulikke tunnuseid ei leitud. Võimaliku reostuse leviku kohta andmed puuduvad. Tõenäoliselt ei ole reoained levinud põhjavee voolu (lääne) suunas kaugemale kui 500 m ja jääkreostuskolde mõju põhjavees pigem väheneb.

7. Seni rakendatud meetmed

Läänepoolne puistang põles 1991. a septembris pärast iseeneslikku süttimist ja oktoobris see kustutati Eesti Põlevkivi poolt. Puistangud on pärast põlengut tasandatud ja sinna on istutatud puid.

8. Seni rakendatud leevendusmeetmed

Sompa asula ja puistanguist lõuna pool paikneva aianduskooperatiivi veevarustus on lahendatud keskkeevareustuse puurkaevude ja veetrassi abil.

9. Probleemi aktuaalsus ja riski suurus

9.1. Joogiveele

Sügavate, veevarustuses kasutatavate Kambriumi-Vendi liivakivi veekihtide kaitstud on väga hea ja selle vee reostumise oht aherainepuistangute piirkonnas ohtlike ainetega puudub.

Ordoviitsiumi lubjakivi veekihtid, mida kasutavad ümbruskonna üksikmajapidamised, on reostuse eest kaitsmata ja nende reostumine põlenud puistangust on võimalik, kui puistangusisesed kõrgetemperatuurilised protsessid peaksid jätkuma. Viimaste toimumine ei ole väliste tunnuste järgi aga tõestatud ja tõenäoliselt õnnestus põlengu kolded 1991. a kustutada.

9.2. Põhjaveele

Kogu põlevkivibasseini maapinnalähedaste veekihtide vesi on reostuse eest kaitsmata ja halva kvaliteediga ning joogiveevareustuse tarbeks perspektiivitu. Konkreetseid andmeid põlenud puistangu piirkonnas põhjavee reostuse kohta ohtlike ainetega puuduvad. Pigem on joogiveeks kasutatava põhjavee kvaliteet siin mõjutatud võimalikest kaevandusse mahajäetud ohtlikest ainetest ja teistest geokeemilistest protsessidest, mis on seotud kaevandusest vee väljapumpamise lõpetamisel taastuva veetaseme tõusuga.

9.3. Olulisele pinnaveekogule

Probleemi pole.

9.4. Elutsooni ja -hoonete õhule

Probleemi ei ole.

9.5. Kaitstavatele liikidele

Looduskaitse all olevaid liike ja üksikobjekte lähikonnas pole.

9.6. Inimese otsese kokkupuute võimalus ohtlike ainetega

Vähetoenäoline, võimalik vaid reostunud vee tarbimisel individuaalkaevudest.

9.7. Kanalisatsioonile ja puhastusseadmetele

Probleemi ei ole.

10. Järelekontroll ja seire

Järelekontroll seisneks kohaliku omavalitsuse poolses järelevalves, mis välistaks põlenud puistangute nõlvade omaalgatusliku lahtikaevamise ja sellega kaasneva täiendava õhu juurdepääsu võimalikele kuumadele punktidele. Täiendava õhu juurdepääs kuumadele punktidele võib soodustada nende taassüttimist. Uute omanike tekkel tuleb vastavad järelevalve tingimused kirjutada lepingutingimustesse.

Piirkonna põhjavee kvaliteedi seire peaks toimuma kooskõlas piirkonna veemajanduskava ettepanekutega ja *Keskkonnaministri 10. mai 2004. a määruse nr 47* sätetega (iga 6 aasta tagant).